TMSF Rücusunda Kusur Şartı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Genel Kurul (Norm Denetimi)	22.07.2025	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/88	2025/166	5411 SK m.127, 7407 SK m.7, 7407 SK m.17, 6758 SK m.20, 6755 SK m.37, Anayasa 40, Anayasa 129

ÖZET

AYM, TMSF'nin ve BDDK'nın aleyhlerine açılan davalarda ödediği tutarı kusurlu bulunan görevlilere rücu etmesini düzenleyen 5411 m.127 değişikliklerini ve kusura ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararı şartının kaldırılmasını Anayasa'ya aykırı bulmadı; kusuru rücu davasına bakan mahkeme belirleyecek.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tmsf-rucu-davasinda-kusur-sarti-aym-2025-166/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 2022/88

Karar Sayısı: 2025/166

Karar Tarihi: 22/7/2025

R.G. Tarih-Sayı: 9/12/2025-33102

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi milletvekilleri [adları derlemeye alınmamıştır]

İPTAL DAVASININ KONUSU: 26/5/2022 tarihli ve 7407 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

A. 7. maddesiyle 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 127. maddesinin; 1. Dördüncü fıkrasının; a. Üçüncü cümlesinde yer alan "...Fon bu meblağı, ilgililerinden talep eder." ibaresinin "...Fonun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır." şeklinde

değiştirilmesinin, b. Dördüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının, 2. Beşinci fıkrasının; a. İkinci cümlesinde yer alan "…kurum bu meblağı, ilgililerinden talep eder." ibaresinin "…kurumun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır." şeklinde değiştirilmesinin, b. Üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının,

B. 17. maddesiyle 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin,

Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 10., 13., 15., 35., 36., 38., 40., 90., 123., 125., 129. ve 153. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN VE İLGİLİ GÖRÜLEN KANUN HÜKÜMLERİ

A. İptali İstenen Kanun Hükümleri

1. 7. maddesiyle 5411 sayılı Kanun'un 127. maddesinin;

a. İbare değişiklikleri yapılan dördüncü fıkrasının ilgili kısmı şöyledir: "Fon Kurulu üyeleri ile Fon personeli aleyhine, Fon Kurulunun veya Fonun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle, gerek görevlerinin ifası sırasında gerek görevden ayrılmalarından sonra, açılmış veya açılacak her türlü tazminat ve alacak davası, Fon aleyhine açılmış sayılır ve bu davalarda husumet Fona yöneltilir. Avukatlık ücreti ve dava masraflarına ilişkin yukarıdaki fıkra hükmü işbu hukuk davaları için de aynen geçerlidir. Yargılama sonucunda Fon aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle Fonun ödeme yapması hâlinde, Fonun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır…"

b. Dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılan dördüncü cümlesi şöyledir: "Fonun, yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilmesi için, bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerekir."

c. İbare değişikliği yapılan beşinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir: "Mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 ve 65 inci maddeleri ile bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi ve bu Kanun uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak Bakan, Kurul veya Fon Kurulu tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılmış bulunan davalar da atamayı yapan ilgili mercii olan Kurum veya Fon aleyhine açılmış sayılır ve bu davalarda da husumet ilgili kuruma yöneltilir. Yargılama sonucunda ilgili kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle, ödeme yapılması hâlinde, ilgili kurumun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır…"

ç. Beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan üçüncü cümlesi şöyledir: "İlgili kurumun, yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilmesi için, bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerekir."

2. 17. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının dava konusu ikinci cümlesi şöyledir: "Yönetim ve denetimi veya kayyımlık yetkisi Fona devredilen veya Fonun kayyım olarak atandığı banka/şirketleri ve ortaklık paylarını soruşturma, kovuşturma veya iflas ve tasfiye süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar, görevlendirilenler veya atananlar tarafından temsil yetkisini haiz olmak üzere görevlendirilenler ile 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasına göre malvarlığı değerlerinin yönetimi amacıyla atananlar, görevlendirilenler veya atananlar tarafından temsil yetkisini haiz olmak üzere görevlendirilenler ve bu kapsamda icra edilen iş ve işlemler hakkında 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı ... Kanunun 37 nci maddesi uygulanır." [Fıkranın diğer cümleleri derlemeye alınmamıştır.]

B. İlgili Görülen Kanun Hükümleri

[Mülga 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nun 64. ve 65. maddeleri, mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 14. maddesi ile 6755 sayılı Kanun'un 37. maddesinin metinleri kararda yer almakta olup bu derlemeye alınmamıştır.]

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca 20/7/2022 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir. [Heyet üyelerinin adları derlemeye alınmamıştır.]

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu kanun hükümleri, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Kanun'un 7. Maddesiyle 5411 Sayılı Kanun'un 127. Maddesinde Yapılan Değişikliklerin İncelenmesi

1. Dördüncü Fıkranın Üçüncü Cümlesinde Yer Alan İbarenin Değiştirilmesi

a. Genel Açıklama

3. 5411 sayılı Kanun'un 111. maddesinde anılan Kanun ve ilgili diğer mevzuatla verilen yetkiler çerçevesinde tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla mevduatın ve katılım fonlarının sigorta edilmesi, mülga 3182 sayılı Kanun, bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Kanun ve 5411 sayılı Kanun uyarınca temettü hariç ortaklık hakları ile yönetimi ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (Fon) intikal eden bankalar ile Fonun çoğunluk hissesine sahip olduğu bankaların (Fon bankaları) yönetilmesi, mali bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması, devri, birleştirilmesi, satışı, tasfiyesi, Fon alacaklarının takip ve tahsili işlemlerinin yürütülmesi ve sonuçlandırılması, Fon varlık ve kaynaklarının idare edilmesi ve 5411 sayılı Kanun'la verilen diğer görevlerin ifası için kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Fonun kurulduğu hükme bağlanmıştır. Söz konusu maddenin üçüncü fıkrasında Fonun Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu ile Başkanlıktan oluştuğu belirtilmiştir.

4. Anılan Kanun'un 112. maddesine göre Fonun karar organı olan Fon Kurulu, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşmaktadır. Fon Kurulu Başkanı Fonun da başkanıdır. Kanun'un 113. maddesinde öngörülen niteliklere sahip Fon Kurulu üyeleri aynı madde uyarınca Cumhurbaşkanınca atanırlar.

5. 121. maddenin birinci fıkrasında Kanun ile Fona verilen görevlerin gerektirdiği görev ve hizmetlerin Fon avukatları, Fon denetçisi ve denetçi yardımcıları, Fon uzmanı ve uzman yardımcılarından oluşan meslek personeli ile idari personel eliyle yürütüleceği belirtilmiştir.

6. Anılan maddenin ikinci fıkrasına göre başkan yardımcıları, daire başkanları, müdürler, başkanlık müşavirleri ve meslek personeli kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilecektir. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışan Fon personeli ücret, mali ve sosyal haklar dışında her türlü hak ve yükümlülükleri yönünden 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olacaktır.

b. Anlam ve Kapsam

7. 5411 sayılı Kanun'un 127. maddesinde Fon Kurulu üyelerinin, Fon personelinin, Fonun atadığı veya Fonu temsilen seçilen yöneticilerin, iflas idare memurlarının ve Fon personelinin sorumlulukları düzenlenmiştir. Anılan maddenin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde Fon Kurulu üyeleri ile Fon personeli aleyhine, Fon Kurulunun veya Fonun söz konusu Kanun'da yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle gerek görevlerinin ifası sırasında gerek görevden ayrılmalarından sonra açılmış veya açılacak her türlü tazminat ve alacak davasının Fon aleyhine açılmış sayılacağı ve bu davalarda husumetin Fona yöneltileceği hükme bağlanmıştır.

8. Söz konusu fıkranın üçüncü cümlesinin önceki hâlinde yargılama sonucunda Fon aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle Fonun ödeme yapması hâlinde, Fonun bu meblağı, ilgililerinden talep edeceği düzenlenmişken 7407 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle anılan cümlede yer alan "…Fon bu meblağı, ilgililerinden talep eder." ibaresi "…Fonun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır." şeklinde değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklik dava konusu kuralı oluşturmaktadır. Kuralda yer alan ilgililerin ise Fon Kurulu üyeleri ve Fon personeli olduğu açıktır.

9. Öte yandan kuralda her ne kadar Fonun kusurlu olan ilgililere ödediği meblağı talep etmesi bir hak olarak nitelendirilmişse de bunun özel hukuk ilişkilerindeki haktan ziyade kamu hukuku ilişkilerindeki yetki biçiminde anlaşılması gerektiği kuşkusuzdur.

c. İptal Talebinin Gerekçesi

10. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla Fon aleyhine açılan tazminat ve alacak davalarında Fon tarafından yapılan ödemelerle ilgili olarak sorumluluğu bulunan kişilere rücu edilmesinde Fon yönetimine takdir yetkisinin verildiği, tazminat sorumlusu olan kusurlu kamu görevlilerine rücu edilmesinin anayasal zorunluluk olduğu, kuralda öngörülen takdir yetkisinin bu anayasal zorunlulukla çeliştiği, ayrıca söz konusu takdir yetkisinin rücu hakkının kullanılmasında ilgililer arasında ayrımcılık yapılmasına neden olduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 7., 10., 13., 35., 40., 90., 123. ve 129. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

ç. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

11. Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrasında "Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir." denilmek suretiyle kamu görevlilerinin görev ve yetkileri kapsamındaki kusurlu eylemleri nedeniyle rücuen sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır (AYM, E.2022/90, K.2023/201, 30/11/2023, § 45).

12. Anılan hüküm, kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri her türlü kusurdan kaynaklanan tazminat davalarının muhatabının idare olduğunu ifade etmektedir. Ancak bu hükümle kusuruyla idareyi zarara uğratan kamu görevlisinin sorumluluğu ortadan kaldırılmamıştır. Anayasa'nın söz konusu maddesi uğranılan mali zarar için sorumlu olan kamu görevlisine rücu edilmesini zorunlu kılmaktadır. Maddenin gerekçesinde bu husus "Kamu hizmeti görevlilerinin görevleri ile ilgili olarak kusurlu eylem ve işlemleri ile idareye verdikleri zarardan sorumlu olacakları ise esasen uygulanmakta olan bir ilkenin tekrarıdır." şeklinde ifade edilmiştir (benzer yönde değerlendirme için bkz. AYM, E.2021/5, K.2023/109, 1/6/2023, § 60).

13. Anayasa'nın 40. maddesinin üçüncü fıkrasında da "Kişinin, resmî görevliler tarafından vâki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır." hükmüne yer verilmek suretiyle tazminat sorumluluğu bakımından da rücu kurumu düzenlenmiştir. Anayasa'nın anılan maddesinde kişilerin resmî görevliler tarafından gerçekleştirilen haksız işlemler sonucu uğradığı zararların devletçe tazmin edileceği ve devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkının saklı olduğu belirtilmiştir. Maddede düzenlenen rücu hakkının kapsamı Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrasında daha da belirginleştirilerek söz konusu hakkın kullanılması ilgili kamu görevlisinin kusurlu olması şartına bağlanmıştır.

14. Dava konusu kuralda Fonun rücu edebileceği kusurlu bulunan ilgililer olan Fon Kurulu üyeleri ve Fon personelinin Anayasa'nın anılan maddesinde belirtilen diğer kamu görevlileri kapsamında oldukları açıktır. Fon aleyhine açılacak tazminat veya alacak davalarının konusunu ise Fon Kurulu ve Fonun görevlerine ilişkin karar, eylem ve işlemler oluşturmaktadır.

15. Doktrinde kamu görevlilerinin göreviyle bağlantılı kusurları hizmet içi kişisel kusur ya da görevsel kusur olarak da tanımlanmaktadır. Bu çerçevede ortaya çıkan sorumluluk, idari eylemde bulunulurken veya idari işlem tesis edilirken bireylerin bazı haklarının ihlal edilmesi nedeniyle ortaya çıkan zararların giderilmesi yükümlülüğünü ifade etmektedir (AYM, E.2020/18, K.2021/38, 3/6/2021, § 17).

16. Kural, kamu görevlisinin göreviyle bağlantılı kusurlarından kaynaklanan tazmin sorumluluğuna ilişkin düzenleme içermekte olup söz konusu sorumluluk bu kapsamda açılan ve Fon aleyhine sonuçlanan davalar nedeniyle ortaya çıkan kamu zararından kaynaklanmaktadır.

17. Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrasına göre kamu görevlisinin neden olduğu zarar, kamu görevlisine rücu edilmek koşuluyla idare tarafından karşılanmaktadır. Kamu kurum ve

kuruluşlarının kamu hizmetlerini yerine getirirken üçüncü kişilere verdikleri zararın tazmini amacıyla ödedikleri tutarları, bu zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan kamu görevlilerine kusurları oranında rücu etmesi anayasal bir zorunluluktur.

18. Anayasa'nın 40. maddesinin üçüncü fıkrasının son cümlesinde devletin sorumlu olan ilgiliye rücu hakkının saklı tutulması -bu hükmün kapsamını belirginleştiren Anayasa'nın 129. maddesinin beşinci fıkrası da gözetildiğinde- kamu görevlilerinin kusurlarından doğan zararın telafisi için idarece ödenen tazminatın kamu görevlilerine rücu edilmesinin anayasal bir zorunluluk olduğunu ortaya koymaktadır.
19. Bu itibarla kural kapsamında kamu görevlisinin neden olduğu zarardan dolayı ödeme yapan Fonun bu meblağı kusuru bulunan ilgililerden talep etme hakkının saklı olması, rücu hakkının kullanılmasında idareye bir takdir yetkisi tanımamaktadır. Dolayısıyla kuralın Anayasa'nın 129. maddesiyle çelişen bir yönü bulunmamaktadır.

20. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 129. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 2. maddesine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 129. maddesi yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 2. ve 40. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir. Kuralın Anayasa'nın 7., 10., 13., 35., 90. ve 123 maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

2. Dördüncü Fıkranın Dördüncü Cümlesinin Yürürlükten Kaldırılması

a. İptal Talebinin Gerekçesi

21. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla Fon tarafından rücu edilecek ilgililer hakkında kusurlarının tespitine yönelik mahkeme kararının kesinleşmesi şartının aranmasından vazgeçildiği, ilgililerin kusurlu davranışlarının aynı zamanda suç konusu olması hâlinde kesinleşmemiş mahkûmiyet kararına dayanılarak bu kişilere rücu edilmesine imkân tanınmasının masumiyet karinesini ve ilgililerin mülkiyet hakkını zedelediği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 7., 10., 13., 35., 36., 38., 40., 90., 123. ve 129. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

22. 5411 sayılı Kanun'un 127. maddesinin dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılan dördüncü cümlesinde Fonun yaptığı ödemeleri ilgililerden talep edebilmesi için bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerektiği hükme bağlanmıştır. Anılan cümlenin yürürlükten kaldırılması dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

23. Söz konusu cümle 7407 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle yürürlükten kaldırılmakla birlikte anılan maddeyle 5411 sayılı Kanun'un 127. maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "…Fon bu meblağı, ilgililerinden talep eder." ibaresi "…Fonun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır." şeklinde değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikle Fonun ilgili kişilere rücu edebilmesinin bu kişilerin kusurlu olmaları şartına bağlandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Fon aleyhine açılan tazminat ve alacak davaları sonucunda Fonun ödeme yapması

hâlinde ödemeye sebep olan ilgililere rücu edilebilmesi için bu kişilerin kusurlarının bulunması şartı anılan fıkranın üçüncü cümlesinde yapılan değişiklikle birlikte korunmuştur. Buna karşılık dava konusu kuralla Fonun yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilmesinde bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi şartı ortadan kaldırılmıştır.

24. Anayasa'nın 129. maddesine göre tazminat davaları nedeniyle idarece ödenen meblağın kamu görevlisine rücu edilebilmesinin temel şartı kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken oluşan zararın onların kusurlarından doğmasıdır. Dolayısıyla kusurun varlığı tespit edilmedikçe kamu görevlisi aleyhine rücu kapsamında tazminata hükmedilmesi mümkün değildir.

25. Kural, kamu zararının ilgililere rücu edilmesinde kamu görevlisinin kusurunun bulunması şartını ortadan kaldırmamış; sadece kamu görevlisi aleyhine tazminat davası açılabilmesi için onun kusurlu olduğunun önceden başka bir mahkeme tarafından tespit edilmesi zorunluluğunu ortadan kaldırmıştır. Diğer bir ifadeyle kuralla kusurun başka bir mahkeme tarafından tespit edilmiş olması rücu davası bakımından bir dava şartı olmaktan çıkarılmıştır. Buna göre kamu görevlisinin kusurunun bulunup bulunmadığı artık rücu davasına bakan mahkeme tarafından belirlenecektir. Kamu hizmetlerinin yürütülmesi sırasında zarar görenlere idare hukuku ilkeleri çerçevesinde ödenen tazminatın kamu görevlilerine rücu edilebilmesinde kusur şartı aranmakta ise de kusurun rücu davasına bakan mahkeme ya da farklı bir mahkeme tarafından tespit edilmesini zorunlu kılan herhangi bir anayasal hüküm de bulunmamaktadır.

26. Dolayısıyla kamu görevlisinin kusurunun tespit edilmiş olmasının rücu davası bakımından dava şartı olmaktan çıkarılarak kusur tespiti hususundaki görev ve yetkinin rücu davasına bakan mahkemeye bırakılmasının kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında olduğu açıktır.

27. Bu itibarla kuralla Fonun yaptığı ödemelerin ilgililerinden talep edilebilmesi için bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi zorunluluğunun ortadan kaldırılmasının Anayasa'nın 129. maddesiyle çelişen bir yönü bulunmamaktadır.

28. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 129. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 2. ve 40. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 129. maddesi yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 2. ve 40. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir. Kuralın Anayasa'nın 7., 10., 13., 35., 36., 38., 90. ve 123. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

3. Beşinci Fıkranın İkinci Cümlesinde Yer Alan İbarenin Değiştirilmesi

a. Anlam ve Kapsam

29. 5411 sayılı Kanun'un 127. maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde mülga 3182 sayılı Kanun'un 64. ve 65. maddeleri ile mülga 4389 sayılı Kanun'un 14. maddesi ve 5411 sayılı Kanun uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak Bakan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (Kurul) veya Fon Kurulu tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine

görevlerinin ifası sebebiyle açılmış bulunan davaların atamayı yapan ilgili merci olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Kurum) veya Fon aleyhine açılmış sayılacağı düzenlenmiştir.

30. Anılan fıkranın ikinci cümlesinde yargılama sonucunda ilgili kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle ödeme yapılması hâlinde, ilgili kurumun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkının saklı olduğu hükme bağlanmıştır.

31. Fıkranın ikinci cümlesinin önceki hâlinde yargılama sonucunda kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle kurumun ödeme yapması hâlinde kurumun bu meblağı, ilgililerinden talep edeceği düzenlenmişken 7407 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle anılan cümlede yer alan "...kurum bu meblağı, ilgililerinden talep eder." ibaresi "...kurumun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır." şeklinde değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklik dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

32-34. [Kararda mülga 3182 sayılı Kanun'un 64. ve 65. maddeleri, mülga 4389 sayılı Kanun'un 14. maddesi ve 5411 sayılı Kanun'un 69. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca bankalara yönetim ve denetim kurulu üyesi atanmasına ilişkin yetkiler açıklanmıştır.]

b. İptal Talebinin Gerekçesi

35. Dava dilekçesinde, dördüncü fıkranın üçüncü cümlesindeki değişikliğe yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 2., 7., 10., 13., 35., 40., 90., 123. ve 129. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

36. Dava konusu kural, 5411 sayılı Kanun uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak Bakan, Kurul veya Fon Kurulu tarafından atanan ve Anayasa'nın 129. maddesindeki diğer kamu görevlileri kapsamında yer alan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyelerine görevleriyle ilgili kusurlarından kaynaklanan zararlar nedeniyle rücu edilmesine ilişkin düzenleme içermektedir.

37. 7407 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle 5411 sayılı Kanun'un 127. maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesindeki değişikliğin Anayasa'ya uygunluk denetiminde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

38. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 129. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

4. Beşinci Fıkranın Üçüncü Cümlesinin Yürürlükten Kaldırılması

39. Dava dilekçesinde, dördüncü fıkranın dördüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasına yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

40. 5411 sayılı Kanun'un 127. maddesinin beşinci fıkrasının yürürlükten kaldırılan üçüncü cümlesinde ilgili kurumun yaptığı ödemeyi ilgililerden talep edebilmesi için bu kişilerin kusurlu olduklarına ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararının bulunması gerektiği hükme bağlanmıştır. Anılan cümlenin yürürlükten kaldırılması dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

41. 7407 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle 5411 sayılı Kanun'un 127. maddesinin dördüncü fıkrasının dördüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'ya uygunluk denetiminde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

42. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 129. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

B. Kanun'un 17. Maddesiyle 6758 Sayılı Kanun'un 20. Maddesinin Değiştirilen (1) Numaralı Fıkrasının İkinci Cümlesinin İncelenmesi

43-52. [Kararda, 6758 sayılı Kanun'un 19. ve 20. maddeleri uyarınca Fonun kayyımlık görevi, 5271 sayılı Kanun'un 128. maddesinin (10) numaralı fıkrası ile 6755 sayılı Kanun'un 37. maddesinin kapsamı açıklanmış; 7407 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle banka/şirketlerin ve ortaklık paylarının kapsama alındığı, Fonun yetki alanına iflas ve tasfiye sürecinin eklendiği ve sorumsuzluk kapsamındaki görevlilerin artırıldığı belirtilmiştir.]

53. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla haksızlığa uğrayan bireylerin yargı mercilerine başvurma imkânının ortadan kaldırıldığı, bu durumun adil yargılanma ve etkili başvuru haklarını ihlal edeceği, sorumsuzluğu öngörülen kişilerin kamu görevlisi olması nedeniyle meydana gelen maddi zararın bu kişilere rücu edilmesi zorunluluğun da sona erdirilmesinin Anayasa'yla çeliştiği, bu durumun kamu görevlileri arasında ayrımcılığa neden olacağı, ayrıca kuralla atıfta bulunulan maddeyle ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal kararının uygulanmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

54-58. [Kararda, 6755 sayılı Kanun'un 37. maddesine ilişkin önceki norm denetimi kararlarına (E.2017/21, K.2020/77; E.2018/31, K.2020/38; E.2020/18, K.2021/38) ve kuralın önceki hâline yönelik iptal talebinin reddedildiği E.2018/93, K.2021/69 sayılı karara atıf yapılmıştır. Anılan kararda söz konusu cümlenin yargılama engeli getirmediği, işlemlerin olağanüstü hâl süresince yayımlanan KHK'lar kapsamındaki görevle ilgili olmadığı ya da bunun sınırlarını aştığının tespit edilmesi hâlinde ilgili kişilerin sorumluluklarının gündeme gelebileceği, cümlenin haksız fiil veya suç teşkil eden eylemleri kapsamadığı belirtilmiştir.]

59. Dava konusu kural yönünden de Anayasa Mahkemesinin anılan kararından ayrılmayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır.

60. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

61. Dava konusu kurallara yönelik iptal talepleri 22/7/2025 tarihli ve E.2022/88, K.2025/166 sayılı kararla reddedildiğinden yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE 22/7/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V. HÜKÜM

26/5/2022 tarihli ve 7407 sayılı Kanun'un; A. 7. maddesiyle 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 127. maddesinin; 1. Dördüncü fıkrasının; a. Üçüncü cümlesinde yer alan "…Fon bu meblağı, ilgililerinden talep eder." ibaresinin "…Fonun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır." şeklinde değiştirilmesinin, b. Dördüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının, 2. Beşinci fıkrasının; a. İkinci cümlesinde yer alan "…kurum bu meblağı, ilgililerinden talep eder." ibaresinin "…kurumun bu meblağı kusurlu bulunan ilgililerinden talep etme hakkı saklıdır." şeklinde değiştirilmesinin, b. Üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının, B. 17. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin, Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE 22/7/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.